

POSTANOWIENIE

13 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 13 marca 2025 r. w Warszawie
zażalenia T.N.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 12 grudnia 2023 r., I WSC 48/23 (I AGa 161/21),

w sprawie z powództwa T.N.

przeciwko Z. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w C.
o zapłatę,

1. oddala zażalenie;

2. nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego.

(K.W.)

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Poznaniu postanowieniem z 12 grudnia 2023 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda. Sąd ten wskazał, że postanowieniem z 30 czerwca 2023 r. powód został zwolniony od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej ponad kwotę 1 000 zł., natomiast w pozostałym zakresie wniosek powoda został oddalony. 7 lipca 2023 r. odpis tego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi powoda, będącemu radcą prawnym. Następnie 14 lipca 2023 r. pełnomocnik powoda złożył kolejny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym. Przewodniczący w Sądzie Apelacyjnym zarządzeniem z 12 grudnia 2023 r., na podstawie art. 107 ust. 2 u.k.s.c., pozostawił wniosek powoda w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności, jako oparty na tych samych okolicznościach (k.441). Z uwagi na to, że termin do uzupełnienia braku fiskalnego skargi kasacyjnej

powoda upłynął bezskutecznie 14 lipca 2023 r., Sąd Apelacyjny postanowieniem z 12 grudnia 2023 r. odrzucił skargę kasacyjną jako nieopłaconą.

Zażalenie na to postanowienie wniósł powód, zaskarżył je w całości i zarzucił naruszenie art. 107 ust. 2 u.k.s.c.

Pozwany w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy w postępowaniu wywołanym zażaleniem na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., rozpoznaje na wniosek zawarty w zażaleniu niepodlegające odrębnemu zaskarżeniu postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych (odrzucające lub oddalające wniosek o takie zwolnienie), jeżeli przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej było jej nieopłacenie (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2000 r., I CZ 259/99; z 17 stycznia 2003 r., I CZ 193/02; z 28 lutego 2013 r., III CZ 8/13; z 17 kwietnia 2013 r., V CZ 127/12; z 15 kwietnia 2015 r., IV CZ 2/15; z 27 kwietnia 2016 r., II CZ 19/16).

W judykaturze Sądu Najwyższego dyskusyjne jest jednak to, czy kontroli instancyjnej na podstawie art. 380 k.p.c., podlega także niezaskarżalne zarządzenie wydane na podstawie art. 107 ust. 2 zdanie pierwsze u.k.s.c. W niektórych orzeczeniach Sądu Najwyższego dopuszczono możliwość poddania – w toku postępowania zażaleniowego – kontroli przez Sąd Najwyższy niezaskarżalnego zarządzenia przewodniczącego, o ile miało ono wpływ na zaskarżone zażaleniem rozstrzygnięcie (zob. postanowienia SN: z 15 listopada 2012 r., V CZ 49/12, i z 22 stycznia 2010 r., V CZ 62/09). Sąd Najwyższy w innych orzeczeniach – wyrażając odmienny pogląd – stwierdził także, że przewidziana w art. 380 k.p.c. możliwość kontroli dotyczy wyłącznie niezaskarżalnych odrębnie postanowień, a nie zarządzeń przewodniczącego. Na uzasadnienie tego poglądu wskazano, że art. 362 k.p.c., który nakazuje stosowanie przepisów o postanowieniach odpowiednio do zarządzeń przewodniczącego, odsyła wyłącznie do art. 354–361 k.p.c. i nie ma normatywnych podstaw do przenoszenia rozwiązania zawartego w art. 380 k.p.c. na czynności przewodniczącego (zob.

postanowienia SN: z 19 maja 2010 r., I CZ 21/10, i z 14 lutego 2024 r., III CZ 359/23 oraz powołane tam orzecznictwo).

W niniejszej sprawie nie ma jednak potrzeby rozstrzygania tego zagadnienia, gdyż powód nie uczynił zadość wymaganiu zawarcia w zażaleniu na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., wniosku o rozpoznanie niezaskarżalnego zarządzenia z 12 grudnia 2023 r. W środkach zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników wniosek taki powinien być wyraźnie i jednoznacznie sformułowany (zob. postanowienia SN: z 7 listopada 2006 r., I CZ 53/06, i z 8 lipca 2016 r., I CZ 38/16).

Doręczenie pełnomocnikowi powoda 7 lipca 2023 r. odpisu postanowienia oddalającego wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej co do kwoty 1 000 zł skutkowało rozpoczęciem biegu terminu do uzupełnienia braku fiskalnego skargi kasacyjnej, który upłynął bezskutecznie 14 lipca 2023 r. Z tego powodu, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., skarga kasacyjna podlega odrzuceniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., a także art. 102 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

(K.W.)

[a.ł]